

ΕΙΑΗΣΕΙΣ

Πώς «τρέχουν» οι προθεσμίες για το ΥΠ.ΠΟ.

Πολλοί αναγνώστες μας έχουν θέσει το θέμα την πρόσβασην που διέπουν διεκπεραιώσεις θεμάτων από το Υπουργείο Πολιτισμού. Γενικά και εμείς διαπιστώναμε μια «ανοιδότητα» και ανύδρια τακτική, που κυριαρχεί από την ταχεία διεκπεραϊσης έως τη χρονιδούσα χρονοτρίφη. Κινητή παρέδημη των ημερών η δράση της διοίκησης του Υπουργείου να απαντήσει σε αποτολμημένα έγγραφα, οργανωμένα ως προς το περιεχόμενο, θέματα του σπιτιού του Μακρυγιάννη στο Αργος. Το ΚΑΣ πήρε σχετική απόφαση στις 12-4-94 και ως τότε οι Μαρτσίου 1995 η απόφαση αυτή δεν διεκπεραϊνούνται, ενώ ώστε τη σημερινή πορείαντες οι γραμμές παραπέμπονται, επιμήνες, αναντίσταντα έγγραφα ενδιαφέροντα συμπλετώνται προστασίας της πολιτισμικής κληρονομίας, με παραπλήνητη πορείαντας τον Γεν. Γραμματεία και τον Υπουργούργο την ΥΠ.ΠΟ.

Σαν μην έθρεψαν αυτά, και παρά το ότι η απόφαση το ΚΑΣ ήταν ομοφύλωτη, δηληγύων τον Υπουργούργο σε όλη παραπάνω, δηλαδή σε αναποτίνηση του θέματος στο ΚΑΣ. Όμως επι ίων αυτών των επανευημένων έγχειρων αποφοίνει το ΣΕ, με απόφασης του ίσως από το 2037/81, 2228/82 και η εντελές πρόσφατη 707/95. Είναι φραγές; το ΥΠ.ΠΟ. θέλει να τις αγνοεί.

Με φροντίδα και το προσφέρατα προκύπτων θέμα της «Υδρα», ο γράφων δέχεται να ξεκαθαρίζει, από προσωπικό επαγγελματικό ενδιδόμενο, πώς και από τι επιτέλους δεσμεύεται το ΥΠ.ΠΟ., για τη διεκπεραϊση θεμάτων της αρμοδιότητάς του και για την απάντηση προς τους πολίτες. Καταγράφουμε, λοιπόν, τα εξής για πληροφόρηση των αναγνωστών μας.

Καταργήντας το ΥΠ.ΠΟ. υπέτρε πάλια και από τη Συνθήκη του Μαστροχή και τις ειδικές διατάξεις της, τόσο για την πολιτισμική κληρονομιά όσο και για την πληροφόρηση των πολιτών, δεσμεύεται από τις διατάξεις με άμεση εφαρμογή τη Οδηγία 90/313/EOK για το δικαιώμα στην περιβαλλοντική πληροφόρηση. Η Οδηγία αυτή, τρία χρόνια μετά τη σχετική προθεσμία ήταν έτους που έπασχε, δεν έχει ακόμα κυριωθεί από τη χώρα μας – μοναδική εξέδοση από τα κράτη – μέλη της Ε.Ε. Γι' αυτό και αναφερόμαστε στις διατάξεις της με θέμα εφαρμογή.

Πέρα από αυτό, με το ίδιο το 16 του ν. 1599/86 (ΦΕΚ 75, Α΄ 116-88) αναγνωρίζεται το δικαιώμα των πολιτών, σύμφωνα με τη σχετική επιταγή που έγινε στην περίοδο που θεωρήθηκαν να λαμβάνουν γνώμη δικαιωμάτων εγγράφων και αποφάσεων με εξερεύνηση το οικογενειακό απόρριπτο, την ασφάλεια του κράτους και αλλά παρόμοια). Αρνητή γνωστοποίηση

στης εγγράφου οφείλει να γίνεται από τη Διοίκηση γραπτά και όχι σιωπηρά, και αυτό μέσα σε προθέσμια το αργύρετο ενός μήνα. Ως πολίτες, συμφέρουμε να το έρθουμε μέσα στα δύο χρόνια, με το άρθρο 24 αυτού του νόμου, θεωρούντας και οι αλλοδαποί καθώς και νομικά πρόσωπα η ενισχύσει προσωπικών. Πουσενά στον νόμο αυτόν δεν απαιτείται η θεωρητική ενίσχυση συμμετοχών στα πόντα αποτίμησης.

Πέντε χρόνια αργότερα δημοσιεύεται ο νόμος 1943/91 (ΕΦΕΤ 50, Α' 11-4-91), που με το ο 5 επιβάλλει στις δημόσιες και συναρτήσεις υπηρεσίες για διεκπεραίωνυμους υποθέσεις πολιτών μέσα σε επιτηδίου μέρη, κατα παραδίδουν πιστοποιητικά δικαιολογητικά για να διέδουν πληραρχίες μεσά σε δέκα μέρες από την υποβολή της αίτησης. Σε περίπτωση παρέβασης των διατάξεων αυτών, υπάρχει η διανοτήτα μηνισκής, αγνωστής αποζημίωσης, προφράσης στα Σάμου Ελεγκτών της Δημόσιας Διοίκησης κατά κόδικα υπενθύμισης, επιταπλούντη είτε απέτρεψης της πολιτικής διοίκησης του φορέα δημ. διοίκησης.

Συμφωνα με τη πρ. 4 ου αρθρού 5 του ν. 1943/91, διδόταν η ευχέρια στον Υπουργό Προξεδίας να καθορίσει ειδικές προθεσμίες κατά τομείς της δημ. διοίκησης, εφόσον τουτο επιβλάσταν από «ειδικών λόγων». Συντομά, έτσι, κυρώφορε το ΦΕΚ 510, B, της 11-7-91, με εξαρέσεις από τον κανόνα. Σημειώνεται ότι το ΥΠ.ΠΟ. είχε κυριολεκτικά τη μερίδα του λέοντας και το ρεκόρ των εξαρέσεων. Η σχετική κοντι ηπουργική απόφαση φέρει ημερομηνία 10 Ιουλίου 1991 και αριθμ. ΔΙΣΚΩ Φ. 17/27-

26240. Την διδούμε αυτούσια παρακάλω, για να θεωρούμενος δηλητό τους αναγνώστες: ανακοινώψμε τόπο της μνήμηνσέν μας ΦΕΚ βρίσκοταν στο πωλήτηριο του Εθνικού Τυπογραφείου και στο... αρχείο του σπουδαίου κριτικού της Αρχιτεκτονικής Πανεπιστημίου, Δέσποινας Αρχιτέκτονα, διάτος της ΕΠΑΝΑΚΑΙΔΟΡΓΗΣΗΣ με τα ίδια ακριβώς προδιοριστικά στοιχεία για την υποτιμήσεων κατώ από τον τίτλο: «Τα πάρον ΦΕΚ επανακαίδοργηση, διάτος στο τουτάρθιμο του 510/11-7-91 (τ. Β) παραπρήγματος αφθάνεται από παραδοσιαρχία». Εποιησε μεν πολλές προμηθεύσεις την πρώτη εκδοτική, ενώ αι νομικοί σύμβουλοι του Δημοσίου και οι υπηρεσίες του «βαδίζουν» σε το ηπανακαίδοργηση, του τυπώθηκε το Οκτώβριο του 1991. Θεωρεί υπότιο ότι γεγονός στην ομηρεία διευθύνεται το Εθν. Τυπογραφείο και έδωσε σέμερας εν-τοτή για ανατυπώση του επανακαίδοργησαν;

B.R.D

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Αριθ. ΔΙΣΧΠΟ Φ. 17/27-26420
Εξαίρεση υποθέσεων ΥΠΠΟ από την προθεσμία των 60 ημερών.

**Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ,
Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΚΑΙ Η ΑΝΑΓ**

Εγγρατός υπότιμης της Διατάξεως:
Της Ε.Π. στην Λ. 1958/1988-«Κυβερνήτη και Κυβερνητικά Οργανά» (ΦΕΚ
137).
Της πρ. ταρ. για 4 άρθρων 5 του ν. 1943/1991 «Εκσυγχρονισμός της
οργανώσεως των λευκότοπων της δημόσιας διοίκησης αναβάθμιση
του προσωπικού της και άλλες συναφείς διατάξεως» (ΦΕΚ' A5' 30).
Της πρ. Β.Δ. 94/1991 -Πέτρο Οργανώσαντος του Υπουργείου Πολιτισμού
της Ελληνικής Δημοκρατίας.
4. Την αρ. Υ. 102/1990 της Αρχής του Πρωτομαγιάρου «Καθορισμός
αμοιδώσεων» ΦΕΚ' Β.Δ. 100/1990.
Οριζόμενες τις υπόθεσης εριθρόστεφον Υπουργείου Πολιτισμού,
της οποίας δεν ισχύει ο χρόνος διενεργείσας που ορίστηκε από την

Υπόθεση	Χρόνος διεκπεραίωσης	Αιτιολογία
1. Κάβε υπόθεση που απαιτεί αναδοχή.	1 χρόνος	Ο συνομιλούχος διέπειρε την επιστροφή της παραγάγου μετά από εξενώσεις περί πάροντας στις καρκινοπαθείς περιοχές της Ελλάς, καθώς εδώδικη ήταν η αποτίμηση της παραγάγου.
2. Κάβε πλέον την επιστροφή της παραγάγου την Τοπική Συντονιστική Μητρώη.	3 μήνες	Λόγω επιταχυνόμενων πλημμυρών πάνω στην επιστροφή της παραγάγου στην Ελλάδα.
3. Κάβε υπόθεση που απαιτεί αναδοχή που του Κ.Α.Σ. ή Κ.Σ.Ν. Μ. ή Τεχνολογικού Πανεπιστημίου.	5 μήνες	Λόγω επιταχυνόμενων πλημμυρών πάνω στην επιστροφή της παραγάγου, προς γνωμοδότηση θεώρηση.
4. Απήστρε για άλλα κατόχους αρχών.	1 χρόνος	Η παροπάλια πληγή στην απειρία του Κ.Α.Σ. για γνωμοδότηση.
5. Απήστρε για άλλα κατόχους αρχών.	7 μήνες	Η αναγκή για να συνεχίσει την επιστροφή της παραγάγου στην Ελλάδα, καθώς το σύγχρονο τελευταίο γενικό ΚΑΣ ή Τοπικό Συντονιστικό Μητρώο δεν έχει παραδοθεί στην γενική γραμματεία.
6. Απήστρε για άλλα κατόχους αρχών.	6 μήνες	Αποτελεί άλλο ουσιαστικό και εισηγητή της αρμόδιας, υπηρεσίας.
7. Απήστρε για άλλα κατοχούμορφους αρχών.	3 μήνες	Αποτελεί εισηγητή της αρμόδιας υπηρεσίας, προτείνει την επιστροφή της παραγάγου στη φυλακτικό προσωπικό κατά τη διάρκεια της Κυριακής ή Φωτιάς γρηγορίου.
8. Παροπάλια απάντηση στην παραγάγου σε αρχών και μουσικές γυμνασίων.	1 χρόνος	Άργη αναγκή από την παραγάγου για την επιστροφή της παραγάγου υπηρεσίας, προτείνει την απολύτως και προσαρτική απόφαση για την επιστροφή της παραγάγου στην Ελλάδα.
9. Παροπάλια έκπτωση για παντόπλια εθνών σε μουσικούς και αρχαιολογικούς κραύγες.	3 μήνες	Αποτελεί πλήρη παντόπλια έκπτωση, η οποία δικαιώνει για καταλύπτωση των σύδρομων, αποτελεί επιστροφή της παραγάγου στην Ελλάδα σε καίριο σε μινιμαλιστική γύραση.
10. Αίτηση για εκμόνιση μεταξύ ήλιων αρχαιολογικών κραύγων.	6 μήνες	Αποτελεί αρμόδιας υπηρεσίας και παραπομπής στην αρμόδια για γνωμοδότηση ή παραδοσης στην Ελλάδα.
11. Απήστρε για εκμόνιση μεταξύ ήλιων αρχαιολογικών κραύγων και συντηρητής διατηρήσεων ήλιων και συντηρητής διατηρήσεων κραύγων.	1 χρόνος	Η διεκπεραίωση εκμόνισης μεταξύ ήλιων αρχαιολογικών κραύγων και παραδοσης στην αρμόδια για γνωμοδότηση ή παραδοσης στην Ελλάδα.

μείνων, διαμορφεύσεων κλπ., που υποβάλλονται από τρίτους.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ

Θυνθείτε: Peter Topping Home,
Quern House, Mill Court, Hinton
Way, Great Shelford, Cambridge
CB2 5LD, England.

Στο Μουσείο Μπενάκι

Το Μουσείο Μπενάκι κυκλοφόρησε, το Φεβρουάριο, νέα σειρά τριών χάλκογραφων με θέματα τον Άγιο Γεώργιο, τον Άγιο Μόδεστο και τη Σύναξη των Αρχαγγέλων. Η εκπύπτωση των χάλκογραφων έγινε από τις πρωτότυπες ορεχάδικες πλάκες (τις μήτρες) σε χειροκίνητη πρέσα χάλκογραφης, με τον παραδοσιακό τρόπο, σε χειροποίητο χαρτί. Οι χάλκογραφες κυκλοφόρησαν σε 50 αριθμημένα αντίτυπα καθεμία και διατίθενται στο πωλητήριο του Μουσείου Μπενάκι.

Η Ελλάδα στο εξωτερικό

Μόλις που η Ελλάδα φιλοδεξεί 14 ένες αρχαιολογικές σχολές, η ίδια δεν έχει ούτε μία στο εξωτερικό. Όμως, η κατάσταση αυτή προβλέπεται σύντομα ν' αλλάξει με την ιδρυση ελληνικών Ινστιτούτων σε ένες χώρες.

Κέντρο η Βεργίνα

Σε ερευνητική «κυψέλη» πρόκειται να εργάζεται η Βεργίνα, με τη διμιουργία Αρχαιολογικού Κέντρου του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, το οποίο σχεδιάζεται να έχει παγκόσμια ακτινοβολία.

Νεολιθικά

Στην Περιά, κατά τη διάνοιξη νέας οιστροδρόμους γραμμής, αποκαλύφθηκε νεολιθικός οικισμός, του 4.500-3.200 π.Χ. Ο οικισμός εκτείνεται σε 500 στρημάτα και περιβάλλεται από τάφο 600 μέτρων. Βρέθηκαν επίγεια καταλύτα ασπιών, αιγαλιώτων μεγάρων και κεραμικά, ιδία με εκείνα του Δημητρίου Θεσσαλίας, καθώς και λίθινα εργαλεία, χάνδρες και διστράκα επεξεργασμένα.

Στην Ελλάδα

Στις ειδήσεις του έγκυρου γαλλικού περιοδικού ARCHEOLOGIA (σ. 7) διαβάζουμε πώς στην Ελλάδα ο χώρος ταφής των πεσόντων στην ναυμαχία της Σαλαμίνας (480 π.Χ.) έχει μετατραπεί σε χωματερή. Ο χώρος είναι ιδιωτικός και σύντομα πρόκειται να αγορασθεί από δημόσιο φορέα που διαχειρίζεται τα του Πειραιώς ώστε να μετατραπεί σε αρχαιολογικό πάρκο μετά την

ανέγερση μνημείου προς τιμή των πεσόντων. Το υπουργείο Πολιτισμού έχει αναλάβει την ευθύνη της διενέργειας ανασκαφής. Αυτή είναι μια από τις εικόνες που δινούμε στο εξωτερικό.

Η Ελληνική Κληρονομιά

Με αιτούντα τον τίτλο εγκαίνιαστηκαν και λειτουργούν ήδη δύο παραλίες εκθέσεως στην Καλύβιφρα, μια στην Πανακόθηκη του Orange Coast, στην Costa Mesa (6/31/2014), και η άλλη στο Κέντρο Σπουδών Διακοσμητικών Τεχνών στο San Juan Capistrano (14/3-10/2014).

Οι εκθέσεις περιλαμβάνουν υφάσματα, ενδύματα, μάσκες, αστυκά, κοσμήματα, υδρόλυγα επίπλα, εικόνες, φιγούρες του θεάτρου οικιών, χρονολογούμενα από τέλη του 1700 μ.Χ. ως τις αρχές του 1900 μ.Χ. Τα εκθέματα προέρχονται από ιδιωτικές συλλογές της Αθήνας και των Ημώνιμων Πολιτών. Η διαμόρφωση του εκθεσιακού χώρου στην Πανακόθηκη του Orange Coast College αναπτύσσεται στην αγορά ελληνικού χωρού, ενώ ο χώρος στο Κέντρο Σπουδών Διακοσμητικών Τεχνών San Juan Capistrano έχει μια κρητική κρεβατοκάμαρα και ένα βορειοελλαδιτικό καθιστικό.

Η έκθεση οργανώθηκε από την Ελληνίδα διευθύντρια της Πανακόθηκης, αρχτέκτονα Eviotην Waller-Rickerson. Η μελέτη των εσωτερικών χώρων της έκθεσης έγινε από τον αρχιτέκτονα Oberl Rickereson και τους οπουδούτες του τμήματος Εκθεσιακού Σχεδίου του Orange Coast College. Ο κατάλογος της έκθεσης αποτελείται από 130 σελίδες και περιλαμβάνει 58 έγχρωμες εικόνες.

Μαρία Κορμά

«Κιβωτός Τέχνης»

Σημειώνουμε, για όσους αναγνώστες αγαπούν τα ακριβή αντίγραφα από εκθέματα μουσείων, πως στην οδό Λεβέντη 4β, στο Κολωνάκι, ανοίει ένα μικρό μαγικό μαγαζί, η «Πλούτεχνη Κιβωτός», όπου υπάρχουν καλδισελεύμανα, σε πολύ προστις τιμές, αντίγραφα από μουσεία, κυρίως του Λούβρου. Όλα τα αντίγραφα είναι εγκεκριμένα από τον ΟΜΓ.

Και στην Κίνα

Σε αγγλική εφημερίδα δημοσιεύτηκε όρθιο με τίτλο «Η Κίνα χάνει το παρελθόν της», στο οποίο καταγγέλλεται η εκεταμένη εξαγωγή αρχαίων έργων τέχνης από παράνομες ανασκαφές. Έργα γλυπτώ-

κής, μεταλλοτεχνίας κ.ά. «χάνουν την ιστορία τους», στερώντας συγχρόνως από τους μελετήτες πολύτιμη πληροφόρηση για την ιστορία του τόπου, προκειμένου να πλούτιζουν αρχαιοκαπήλοι και ιδιωτικές συλλογές. Παντού τα ίδια.

Μουσείο Νερού

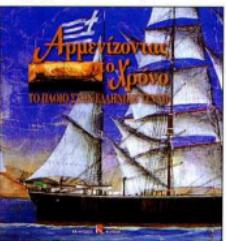
Στην Αλμαπίδια θα δημιουργηθεί «Μουσείο Νερού» για την ανάδειξη του πολιτισμού του νερού και των παλαιοτολογικών ευρημάτων του Σηπλαιολιού πάρκου του Λουτραρίου.

ΒΙΒΛΙΑ

Αρμενίζοντας στο χρόνο. Το πλοίο στην Ελληνική Τέχνη

Έληση Σπαθάρη
Εκδόσεις Καπον, Αθήνα 1994

Προλογισμόν από τον Βάσο Καραγιώρη, το βιβλίο αυτό της Ε.Σ. δημιεύει πώς ο ανθρώπος, συλλαμβάνοντας την ιδέα της κατασκευής του πρώτου πλωτού μέσου, γίνεται δαμαστής της φύσης, διαρρηγείται τα δεσμά που τον

κρατούν εγκλωβισμένο α' έναν κομμάτι άσηντης στεριάς και πλέει, με το δημιουργό του, για το άγνωστο. Αυτή η αρχέτυπη διαδικασία ταυτίζεται απόλυτα με την ιδιοσυναρροή του Έλληνα. Η απελεύθητη περιπλάνηση του ποτούμενου από το άλατα ναυτικού καθεττίζει την παντα παρουστα διάθεση φύσης και αναζήτησης του νέου, του διαφορετικού και του άγνωστου. Εναί αυτή η διάθεση που δέκτειν τον Έλληνα από τους άλλους λαούς και τον έκανε τοπιόδημης, μοναδικής περιουσίας των απών αιώνες. Το θέμα είναι ειρύ και βαθύ ελληνικό. Οδηγεί από την αυγή των νεολιθικών χρόνων και τους πρώτους δρόμους του οικισμού στο

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ

Θυνθείτε: Peter Topping Home,
Quern House, Mill Court, Hinton
Way, Great Shelford, Cambridge
CB2 5LD, England.

Στο Μουσείο Μπενάκι

Το Μουσείο Μπενάκι κυκλοφόρησε, το Φεβρουάριο, νέα σειρά τριών χάλκογραφων με θέματα τον Άγιο Γεώργιο, τον Άγιο Μόδεστο και τη Σύναξη των Αρχαγγέλων. Η εκπύπτωση των χάλκογραφων έγινε από τις πρωτότυπες ορεχάδικες πλάκες (τις μήτρες) σε χειροκίνητη πρέσα χάλκογραφης, με τον παραδοσιακό τρόπο, σε χειροποίητο χαρτί. Οι χάλκογραφες κυκλοφόρησαν σε 50 αριθμημένα αντίτυπα καθεμία και διατίθενται στο πωλητήριο του Μουσείου Μπενάκι.

Η Ελλάδα στο εξωτερικό

Μόλις που η Ελλάδα φιλοδεξεί 14 ένες αρχαιολογικές σχολές, η ίδια δεν έχει ούτε μία στο εξωτερικό. Όμως, η κατάσταση αυτή προβλέπεται σύντομα ν' αλλάξει με την ιδρυση ελληνικών Ινστιτούτων σε ένες χώρες.

Κέντρο η Βεργίνα

Σε ερευνητική «κυψέλη» πρόκειται να εργάζεται η Βεργίνα, με τη διμιουργία Αρχαιολογικού Κέντρου του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, το οποίο σχεδιάζεται να έχει παγκόσμια ακτινοβολία.

Νεολιθικά

Στην Περιά, κατά τη διάνοιξη νέας οιστροδρόμους γραμμής, αποκαλύφθηκε νεολιθικός οικισμός, του 4.500-3.200 π.Χ. Ο οικισμός εκτείνεται σε 500 στρημάτα και περιβάλλεται από τάφο 600 μέτρων. Βρέθηκαν επίγεια καταλύτα απιών, αιγαλιώτων μέγαρο και κεραμικά, ιδία με εκείνα του Δημητρίου Θεσσαλίας, καθώς και λίθινα εργαλεία, χάνδρες και διστράκα επεξεργασμένα.

Στην Ελλάδα

Στις ειδήσεις του έγκυρου γαλλικού περιοδικού ARCHEOLOGIA (σ. 7) διαβάζουμε πώς στην Ελλάδα ο χώρος ταφής των πεσόντων στην ναυμαχία της Σαλαμίνας (480 π.Χ.) έχει μετατραπεί σε χωματερή. Ο χώρος είναι ιδιωτικός και σύντομα πρόκειται να αγορασθεί από δημόσιο φορέα που διαχειρίζεται τα του Πειραιώς ώστε να μετατραπεί σε αρχαιολογικό πάρκο μετά την

ανέγερση μνημείου προς τιμή των πεσόντων. Το υπουργείο Πολιτισμού έχει αναλάβει την ευθύνη της διενέργειας ανασκαφής. Αυτή είναι μια από τις εικόνες που δινούμε στο εξωτερικό.

Η Ελληνική Κληρονομιά

Με αιτούντα τον τίτλο εγκαίνιαστηκαν και λειτουργούν ήδη δύο παραλίες εκθέσεως στην Καλύβιφρα, μια στην Πανακόθηκη του Orange Coast, στην Costa Mesa (6/31/2014), και η άλλη στο Κέντρο Σπουδών Διακοσμητικών Τεχνών στο San Juan Capistrano (14/3-10/2014).

Οι εκθέσεις περιλαμβάνουν υφάσματα, ενδύματα, μάσκες, αστυκά, κοιμητήματα, υδρόλυγα επίπλα, εικόνες, φιγούρες του θεάτρου οικιών, χρονολογούμενα από τέλη του 1700 μ.Χ. ως τις αρχές του 1900 μ.Χ. Τα εκθέματα προέρχονται από ιδιωτικές συλλογές της Αθήνας και των Ημερών των Πολιτών. Η διαμόρφωση του εκθεσιακού χώρου στην Πανακόθηκη του Orange Coast College αναπτύσσεται στην αγορά ελληνικού χωρού, ενώ ο χώρος στον Κέντρο Σπουδών Διακοσμητικών Τεχνών San Juan Capistrano έχει μια κρητική κρεβατοκάμαρα και ένα βορειοελλαδιτικό καθιστικό.

Η έκθεση οργανώθηκε από την Ελληνίδα διευθύντρια της Πανακόθηκης, αρχετέων Ευρηγή Βαλερία-Ricker森. Η μελέτη των εσωτερικών χώρων της έκθεσης έγινε από τον αρχιτέκτονα Oberl Ricker-Sen και τους οπουδούτες του τμήματος Εκθεσιακού Σχεδίου του Orange Coast College. Ο κατάλογος της έκθεσης αποτελείται από 130 σελίδες και περιλαμβάνει 58 έγχρωμες εικόνες.

Μαρία Κορμά

«Κιβωτός Τέχνης»

Σημειώνουμε, για όσους αναγνώστες αγαπούν τα ακριβή αντίγραφα από έκθεμα μουσείων, πως στην οδό Λεβέντη 4β, στο Κολωνάκι, ανοίει ένα μικρό μαγικό μαγαζί, τη «Φιλότεχνη Κιβωτός», όπου υπάρχουν καλδισελγέμα, σε πολύ προστις τιμές, αντίγραφα από μουσεία, κυρίως του Λούβρου. Όλα τα αντίγραφα είναι εγκεκριμένα από τον ΟΜΓ.

Και στην Κίνα

Σε αγγλική εφημερίδα δημοσιεύτηκε όρθιο με τίτλο «Η Κίνα χάνει το παρελθόν της», στο οποίο καταγγέλλεται η εκεταμένη εξαγωγή αρχαίων έργων τέχνης από παράνομες ανασκαφές. Έργα γλυπτι-

κής, μεταλλοτεχνίας κ.ά. «χάνουν την ιστορία τους», στερώντας συγχρόνως από τους μελετητές πολύτιμη πληροφόρηση για την ιστορία του τόπου, προκειμένου να πλούτιζουν αρχαιοκαπήλοι και ιδιωτικές συλλογές. Παντού τα ίδια.

Μουσείο Νερού

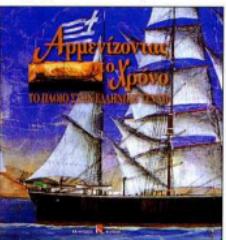
Στην Αλμαπίδια θα δημιουργηθεί «Μουσείο Νερού» για την ανάδειξη του πολιτισμού του νερού και των παλαιοτολογικών ευρημάτων του Σηπλαιολιού πάρκου του Λουτραρίου.

ΒΙΒΛΙΑ

Αρμενίζοντας στο χρόνο. Το πλοίο στην Ελληνική Τέχνη

Έληση Σπαθάρη
Εκδόσεις Καπον, Αθήνα 1994

Προλογισμόν από τον Βάσο Καραγιώρη, το βιβλίο αυτό της Ε.Σ. δημιεύει πώς ο ανθρώπος, συλλαμβάνοντας την ιδέα της κατασκευής του πρώτου πλωτού μέσου, γίνεται δαμαστής της φύσης, διαρρηγείται τα δεσμά που τον

κρατούν εγκλωβισμένο α' έναν κομμάτι άσηντης στεριάς και πλέει, με το δημιουργόντο του, για το άγνωστο. Αυτή η αρχέτυπη διαδικασία ταυτίζεται απόλυτα με την ιδιοσυναρροή του Έλληνα. Η απελεύθητη περιπλάνηση του ποτούμενου από το άλατα ναυτικού καθεττίζει την παντα παρουστα διάθεση φύσης και αναζήτησης του νέου, του διαφορετικού και του άγνωστου. Εναί αυτή η διάθεση που δέκτειν τον Έλληνα από τους άλλους λαούς και τον έκανε τον επιδιδόντα και πραματευτή του πνεύματος, μοναδικής περιουσίας των αγώνας αινίδων. Το θέμα είναι ειρήνη και βαθιά ελληνικό. Οδηγεί από την αιγαίν των νεολιθικών χρόνων και τους πρώτους δρόμους του οικισμού στο

κυκλαδικό θάύμα των πρώτων απεικονίσεων των κωπήλατων πλοίων, στη βαλασσοκρατορία των Μικραίων και αργότερα των Μυκηναίων, στα πλούτα της εποχής του Ομήρου κι ύστερα στα ένιλνα τείχη του Θεμιστοκλή και την αθηναϊκή εποποιία, στις βαλασσοπορίες της Νέαρχου και του Πυθέα στις θάλασσες της Οικουμένης, στις ρωμαϊκές γαλέρες και στους δρόμους του βυζαντινού στόλου, για να καταλήξει στις μέρες μας. Το βιβλίο αυτό έρχεται να συμπληρώσει ένα κενό, μεταποίησες το κέντρο βάρους από την ερειδικεύμενο λόγο όπως «ομήλουσα εικόνα». Ετοι, απονεύθεται στο ευρύ κοινό που γοητεύεται, όπως οι δημιουργοί του, από την αντικείμενο του, το πλοίο, εύκοντα δέλεστητη και διαχρονική, ιδέα δεμένη άρρηκτα με την κομψωμένη και τη φυσιτή του Ελληνική. Το κείμενο συνοδεύεται προστατευτική τη μαγική εικόνα και πλοηγή του αναγνώστη στη συνέχη πορεία του πλωτού μέσου. Καταγράφει, άετο, νεοτερισμούς και τυχόν επαναλήψεις στην τεχνική κατασκευής, παρουσιάζει την πολυμορφία της απόδοσης του αντικειμένου πάνω σε παντοδαπά υλικά, δίνει το στίγμα της κάθε εποχής μέσω από τη σύλληψη και την εκτέλεση του απεικονιζόμενου. Το ελληνικό πλοίο είναι μια κιβωτός που διαφύλασσε στην επόμενη γενείς τη γώνια και τη πείρα των πρώτων κατασκευαστών. Η σοφία του μάσταρο-ναυπηγού γίνεται αντικείμενο μελέτης και προβληματισμού του καλλιτήγιου που επιμένει να τη απεικονίζει. Στην προστατεύεται ου κι δομάσει το υλικό, που λειτουργεί ως φορέας της εικόνας (πάνω, μέταλλο, χαρτί, πέτρα κλπ.), βρίσκεται αντιμέτωπος με το δημόσιο της ποιητή μεταφοράς των τερποτεμερών. Το αποτέλεσμα είναι οξειδωμαστα σ' όλες τις εποχές και σ' όλα τα είδη. Τα βασικά-λεπτουργικά στοιχεία του πλοίου αποδίδονται σε κάθε εποχή με ακρίβεια και τυπωτή. Η κάλυψη ενός τερψότονου χρονικού φασμάτος και η δέσμωσή της σ' όλες τις εποχές, γνώση και τεράστια υπονομή. Η επιλογή των εικόνων κάλιψε όλα τα είδη και τις χρονικές περιόδους, από την αρχαιότητα ώς τις μέρες μας, ενώ τα αντικείμενα συγκεντρώθηκαν από πολλά ελληνικά και ξένα μουσεία, με βασικό κριτήριο την παρουσίαση μιας ολοκληρωμένης και αντιπροσωπευτικής, διαχρονικά, συλλογής. Η έκδοση αυτή έκπινε από μια απλή αλλά ουσιαστική ιδέα: τη συγκέντρωση και απεικόνιση του πρώτου μέσου που έφερε τον κάτικο της μικρής και δύσβατης χώρας μας σ' επαφή με τους γεωγραφικούς πολιτισμούς, του πρώτου δηλαδή μέσου που του άνοιξε ορίζοντες

προς την ελευθερία και την ανάπτυξη, αυτού που του έδωσε τη δυνατότητα να επιβάλει το ακαταμάχητο πνεύμα του στον υπόλοιπο κόσμο. Το πλοίο της Ελλάδας ταξιδεύει στο χώρο και το χρόνο. «Πλοίο διαρκείας η χώρα μου», σ' ηνως λέει ο ποιητής. Σημαντικό επίσης είναι το ότι το βιβλίο αυτό κυκλοφορεί και στα Αγγλικά.

Ε.Σ.

ριστα» αναγνώσματα για όσους ενδιαφέρονται για την τέχνη και θέλουν να γνωρίσουν έναν σωστό τρόπο οκεψής.

Η Βυζαντινή παράδοση μετά την άλωση της Κωνσταντινούπολης
Συλλ. άρθρων. Επιμ.: John Yiannias

Εκδ. Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζας, Αθήνα 1995.

Στο Πανεπιπτήμιο της Βιρτζίνια, το 1988, οργανώθηκε, από τον καθ. J. Yiannias, συμπόσιο με τον τίτλο αυτόν. Οι αναθεωρημένες εκδόσεις των εργασιών που παρουσιάσθηκαν τότε συγκεντρώθηκαν με επιμέλεια του οργανωτή σ' έναν τόμο, στον οποίο προστέθηκαν δύο μελέτες ειδικού γραμμένας γι' αυτή την έκδοση. Το συνόλο των εργασιών διερεύνει τις διάφορες ουσίες του βυζαντινού πολιτισμού – θρησκευτικές, κοινωνικές, καλλιτεχνικές – που επιβίωσαν μετά την επιβολή της οθωμανικής κυριαρχίας.

Ο Διόνυσος κάτια από τη αστέρια
Marcel Detienne
Εκδ. Αλεξανδρεία, Αθήνα 1993

Περιπατώντας στα μοναπάτια του Διονύσου, ο M. Detienne, έξεκεπάζει σήγα σήγα την πολυμορφή οφή του παρέδευτου αυτού, ζευγόφερτου θεού. Καλομεταφρασμένο (μεταφραστής Κ. Κουρεμένος), το βιβλίο αυτό διαβάζεται εύκολα, προσθέτοντας πολλά στοιχεία στις γνώσεις μας, ενώ συγχρόνως μας διασκεδάζει με τη γρηγορίδη του πνεύματος του συγγράφεα.

Καβύλη: Στη ροή του Έβρου και της Ιστορίας
Νικ. Ι. Κουφού
Εκδ. Κοινόπτη Καβύλης, Νέα Ορεστιάδα 1994

Γραμμένο από εκπαιδευτικό που έφερε να δινει το ουσιώδες, το βιβλίο αυτό συγκεντρώνει πληροφορίες για τις σημαντικές ιστορικές στιγμές της ακριτικής περιοχής της Θράκης, καθώς και στοιχεία της λαογραφικής παραδοσούς της. Σημαντική προσφορά στη γνώση και εκτίμηση ιδιαιτερότητων του χώρου, μας βοηθά να νιώσουμε και να καταλάβουμε τον «χαρακτήρα» της γης και των ανθρώπων που την κατοικούν. Το κείμενο είναι γραμμένο με αγάπη και σεινότητα, που το καθιστούν ανάγνωσμα ευχάριστο και συναμμορφωτικό.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ

Archéologie

Περιοδική έκδοση
Dijon, Φεβρ. 1995

Στο τεύχος 309 του γαλλικού αυτού αρχαιολογικού περιοδικού *Έξωρισμα*, άρθρο του ερευνητή Michel Séfériaudέ, με θέμα «Το εμπόριο των Σπονδύλων από το Αιγαίο στη Μάγχη» (*Le commerce des Spondyles de la Mer Égée à la Manche*).

Τα κούδια αυτά με τα έντονα χρώματα αποτελούνται, κατά τη νεολιθική εποχή, αντικείμενο ανταλλαγών ή εμπορίου. Ξεκίνησαν από τα παραλία της Μεσογείου, ταξιδεύουν σε ολόκληρη την Ευρώπη, μετασχηματίζονται σε χάντρες, σε αντιρέδρα, σε βραχιόλια και άλλα αντικείμενα.

Πρόσωπα και θεσμοί της αρχαίας Ελλάδας

Παν. Δ. Δημάκης
Εκδ. Παπαζήση, Αθήνα 1994

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει το βιβλίο ετούτο, στο οποίο συγκέντρωμένην μερικές από τις μελέτες του καθ. Π.Δ., δημοσιεύματαν κατά καριούς σε διάφορα περιοδικά και τυπωτικούς τόμους. Τα κείμενα είναι χωρισμένα σε τρεις ενότητες: α. Οι γυναίκες την κλασική εποχή: Η νομική και κοινωνική τους θέση και η σχέση τους με τους ανδρες, β. Οι παιδεραστία στην αρχαία Ελλάδα: οι περιορισμοί που έθεταν νομοθέτες και κοινωνία για τη μη διάδοση της σε ευρύτερα στρώματα, και οι αποικίες σχυγίνονται στην μέρες μας; γ. Ειδικότερα θέματα του αρχαίου ελληνικού δικαίου: μελέτες γύρω από ειδικά θέματα και σχηματικές με ορισμένες μεγάλες μορφές του κλασικού κόσμου. Με τον τόμο αυτό καταδικεύνεται στα μέρες μας, ο εξόχους θέση της ελληνικής συνεισφοράς στον τομέα του δικαίου.

Μνημεία Αθηνών

Αλέξανδρος Θ. Φιλαδέλφεύς
Εκδ. Ιστορίας και Τέχνης, Αθήνα 1994

«Πριν από εβδομήντα χρόνια ο παππούς μου, Αλέξανδρος Φιλαδέλφευς, συνέγραψε τον οδηγό *Μνημεία Αθηνών*, που κατά χιλιάδες αντίτυπα κυκλοφόρησε και διεδόθη σχι μόνο στην Ελλάδα, αλλά και στους αλλού υπάρχουν Έλληνες. Ο οδηγός αυτός, από το 1924 που πρωτοτυπώθηκε, ενημερώνει συνεχώς και σημειώνει πολλές εκδόσεις, μέχρι που κατέληξε να θεωρείται κλασικό αριθμητικό περιγραφικό αλλά και λογοτεχνικό συγγράμμα για την Αθήνα, την ιστορία της και τα μνημεία της. Κυκλοφόρησε, επίσης, στα γαλλικά και στα αγγλικά με εξ-

σου μεγάλη επιπτώση. (...) Όπως αναφέρει και ο ίδιος ο Α.Φ., το βιβλίο (...) το έγραψε για τους πολλούς, για όλους δηλαδή τους Έλληνες, μικρούς και μεγάλους, πολιούχεις και ολγανούχεις, για όλους εκείνους γενικά οι οποίοι ζουν στην Αθήνα ή επισκέπτονται την προσάνωα και ενδοξότάτη αυτή πόλη και επιθυμούν να γνωρίζουν την ιστορία, τα μνημεία και τα ιστορικά, αρχαιολογικά και καλλιτεχνικά της κεμπήλων». Η νέα έκδοση του ιστορικού αυτού βιβλίου είναι συμπληρωμένη και επαυξημένη, η δε εικονογράφηση έχει ξεναγήσει απ' αρχής.

In and Out of the Mind

Ruth Padel
Εκδ. Princeton Univ. Press, N.J.
1995

Με τίτλο «Μέσα και έξω από το νου» και υπότιτλο «Ελληνικές εικόνες του τραγικού εαυτού» (*Greek Images of the Tragic Self*), τη R.P. συνδέει την αρχαία τραγούδια με τη βιολογία και τη δαμανολογία της εποχής. Εξετάζει την αρχαιοελληνική αντίληψη για τον εωσεπικό ανθρώπο, τον τρόπο με τον οποίο η ελληνική τραγική λογοτεχνία επεδρούσε στο πάο μέλιμα σήμερα για τον εωσεπικό μας εαυτού και αναρριχείται γιατί όλα τα ανθρώπινα όντα (θηλυκά και αρσενικά) υποφέρουν.

Whom Gods Destroy

Ruth Padel
Εκδ. Princeton Univ. Press, N.J. 1995

Καλά τεκμηριωμένο, το ιδιαίτερα ενδιαφέρον αυτό έργο διερευνά τους δρόμους μέσα από τους οποίους η ελληνική τραγούδια μετέβωσε στη Δύση την αντιλήψη της παραφράσεως ως βίαιη και καταστρεπτική [πλήρης τίτλος: «Whom Gods Destroy, Element of Greek and Tragic Madness»] (Ποιόν καταστρέφουν οι Θεοί. Συχειά ελληνική και τραγική παραφράση).

Ναυπακτικά

Περιοδική έκδοση
Εταιρεία Ναυπακτικών Μελετών,
Αθήνα 1994

Ο Στ' τόμος (1992-93) των Ναυπακτικών Μελετών κυκλοφόρησε πρόσφατα δημοσιεύοντας τα Πρακτικά του Α' Διεθνούς Επιστημονικού Συνεδρίου, το οποίο οργάνωσε η Εταιρεία (17-19/10/82). Στις κοντά 900 σελίδες του τόμου περιλαμβάνονται 36 ομιλίες ταξινομημένες κατά ενότητες: α. Αρχαίοι χρόνοι, β. Βυζαντινοί - Μεταβυζαν-

τινοί χρόνοι, γ. Νεότερος Ελληνισμός, δ. Λαϊκός πολιτισμός - Λαογραφία, ε. Φυσικές επιστήμες, στ. Λογοτεχνία-Σύγχρονα θεμάτα.

Το Άστυ. Οδοιπορικό στο χρόνο και στο χώρο Λοιλά Γεωργίου Εκδ. Τροχαία, Αθήνα 1993

Ευχάριστα γραμμένο, πλούσια εικονογραφημένο, καλά τεκμηριωμένο, το βιβλίο ετούτο είναι από τους πετυχημένους ιστορικούς-αρχαιολογούς «οδηγούς» της Αθήνας. Μπορεί να μελετηθεί περιβαλλόντας την πόλη. Απευθύνεται στο ευρύ κοινό κάθε ηλικίας.

Βυζαντινή προσωπογραφία, τοπική ιστορία και βυζαντινοτουρκικές σχέσεις Αλέξης Γ.Κ. Σαββίδης Εκδ. Κρητική Ιστορική Βιβλιοθήκη

Πρόκειται για τη συλλογή μελετών, άρθρων, επιστημονικών ανακοινώσεων που γράφθηκαν στη χρονική περίοδο 1991-1994. Θεματικά οι μελέτες καλύπτουν τρεις κύριες άξονες, που αποτελούν τη κύριες επιπτώσεις της ενασχόλησης του Α.Σ.: τη βυζαντινή προσωπογραφία, τη μεσαναρχική ιστορία του ελλαδικού χώρου και τη βυζαντινοτουρκικές σχέσεις των περιόδων των 11ου-15ου αιώνων.

Επιγραφές και Αρχαιολογικά Ευρήματα Αρχαίας Ακαρνανίας

Ιωάννης Γ. Νεραντζής
Εκδ. Αργινόν Αρχαιον, Αργίνο 1994

Πρόκειται για χρήσιμη εργασία που συνοψίζει το ιστορικό διάγραμμα της αρχαίας Ακαρνανίας, του Κοινού των Ακαρνανών, παραθέτει θεμάτικος και αξέμενα που και συμπληρώνει με (πρόσθιτη από αυτήν της κενούμενη) βιβλιογραφία. Στη συνέχεια, δινέται κατάλογος των εκθεμάτων (καθενα με τη βιβλιογραφία του) του Μουσείου του Θύρεου Ακαρνανίας. Το πόνημα του I.N. αποτελεί πολύτιμο βοήθημα για τους ερευνητές.

Guide des Musées Archéologiques de France

Εκδ. Archéologia, Dijon 1994

Σύντομος κατάλογος των πάνω α-

πό 500 Αρχαιολογικών Μουσείων της Γαλλίας. Έγχρωμος, εικονογραφημένος, αποτελεί τον απαραίτητο ταξιδιωτικό σύντροφο και μια υποδειγματική εκδότική εργασία.

Ελλέβορος

Περιοδική έκδοση, τεύχος 11, Αργος 1994

Το 11ο τεύχος του ενδιαφέροντος αυτού περιοδικού είναι εξ ολοκλήρου αφερημένο στο Αργός, με άρθρα, μελέτες και λογοτεχνικά κείμενα που αλληλουμπητώνονται, δινόντας διαχρονικά, την ταυτότητα της πόλης.

Σύναξη

Περιοδική έκδοση, τ. 52
Αθήνα, Οκt.-Δεκ. 1994

Το τεύχος επούτο του περιοδικού είναι αφερημένο στον Νίκο Γαβριηλί Πεντζίκη, από τους πιο πολυτελείους συγγραφείς καλλιτέχνες φιλοσοφών. Τον άνθρωπο που έβλεπε πέρα από το οράτο και που άκουει πέρα από τη φωνή.

Σπίτια λαϊκής και νεοκλασικής αρχιτεκτονικής στη Χαλκίδα

Σπύρος Κοκκίνης
Έκδ. Δήμου Χαλκιδέων, Χαλκίδα 1994

Πρόκειται για θαυμάσιο λεύκωμα που σώζει και μιας παρουσιάζει σπίτια της λαϊκής αρχιτεκτονικής της Χαλκίδας, με ιδιαίτερη πάσχα στην ανάπτυξη της συντομού με αλλά καταποτικότατο οπιμέωμα από την ιστορία και την αειλόγητη της μορφής της ανύνυπης αυτικής αρχιτεκτονικής, που έχει θαύμιες ρίζες μέσα στο χρόνο και βρίσκει τη λύση της στη καθημερινή ανάγκη. Εικονιζει ακόμη νεοκλασικά κτίσματα, που αν και αποτελούν μηνύματα του τόπου και στολίδια της πόλης, κατεβάζονται με ταχύ ρυθμό, αλλά ωντάντος τη φυσιογνωμία και την απόμονότητα της πόλης — την αιτιόφαρμα τόσο στη συναυτισματική δύο και τη φυσική, γιατί η οικοδόμηση τεράστιων ταυματεύνων κτιρίων «τρέπει» και τους ομορφους κήπους με τα δέντρα που εβλαύρωνται την αιτιόφαρμα της Χαλκίδας. Οι εικόνες, με την ξεχωριστή ευαισθησία και την ιδιαίτερη αιτιόφαρμα που προσφέρουν στους μαρτυραρτες φωτογραφίες, μιας αφήνουν μια γεύση νοσταλγίας και πικρας για τις καταστροφές που εμείς οι ίδιοι προέχουμε απερισκεπτικά.

Βεργίνα, η Μεγάλη Τούμπα
Στ. Δρούγου και Χρυσ. Σα-
ατσόγλου-Παλαιάδηλη
Εκδ. ΑΠΘ, Θεσσαλονίκη 1995

Κυκλοφόρησε οδηγός της Βεργίνας. Σωστός, καλαίσθητος, και πλούσιος σε κείμενα και εικόνες, μας ζεναγεί στην ταφική μημεία, κάτω από τα κέλυφος που τα καλύπτει, δίνοντάς μας τις απαραίτητες πληροφορίες σχετικά με το ιστορικό και τη σημασία της ανασκαφής, και εκείνες που αφορούν στην τέχνη και ειδικότερα τη ζωγραφική και τη μικραρτεχνία, των οποίων η παρουσία είναι τόσο εντονή στο χώρο.

Ο λόφος με τα κρυμένα μυστικά

Πάνος Βαλαβάνης
Εκδ. Ακρίτας, Αθήνα 1995

Νά είναι βιβλίο που χρειαζόταν. Αυτό που έλεγε! «Ο λόφος με τα κρυμένα μυστικά, το χρονικό μας φωναιτήκης ανασκαφής». Ευχάριστα γραμμένο, αλλά συγχρόνως άριστα τεκμηριωμένο, με σικονογράφηση «αφηγηματική» και χαρούμενη (από την Α. Γανώτη) και με πρόσθιτη «τεκμηρίωση» και βιβλιογραφία» (σελ. 89-98) για τα μεγαλύτερα παιδιά και τους δασκαλούς που θέλουν πειραιστέρες πληροφορίες για να φρεσκάρουν τη μνήμη τους. Το βιβλίο αυτό πρέπει να αποκτηθεί από μικρούς και μεγάλους γιατί δύνεται τη δυνατότητα στα μικρά παιδιά να καταλάβουν τη συνέχεια-συνομογή του χρόνου. Στα μεγαλύτερα μπαίνει να προβληματίζονται και στους μεγάλους δείχνεις που να ε-εγγονών, ωστα και απλά, έννοιες που συνήθως μπερδεύουν το παιδί. Σίγουρα το βιβλίο αυτό θα αποτελέσει σταθμό στην παιδεία της νεότερης γενιάς.

Studies in Greek Philosophy

Gregory Vlastos
Edited by Daniel W.
Graham
Εκδ. Princeton Univ. Press,
Princeton 1995

Τόμος I: Οι προσωρατικοί. Τόμος II: Σωκράτης, Πλάτων και η παράδοση τους. Ο Γρ. Βλαστός υπήρξε από τους κορυφαίους μελετητές της αρχαίας ελληνικής φιλοσοφίας. Οι δύο τόμοι, τους οποίους εξέδωσε το Παν/μιο του Πρίνστον, περιλαμβάνουν σαράντα περίπου άρθρα, που αποτελούν υπόδειγμα σκεψής και έκφρασης. Ο Γρ. Βλ.

υπήρξε καθηγητής στα Παν/μια του Princeton και της California.

Περίπατοι στην Αθήνα και την Αττική
Ιωάννα Φωκά και Πάνος
Βαλαβάνης
Εκδ. Κέδρος, Αθήνα 1994

Ανάμεσα στους τόσους οδηγούς που γεμίζουν τα ράφια των βιβλιοπωλείων, έχωριζε, με την ποιότητά του, επούτο το μικρόσχημο βιβλίο, προσφέροντας άβιστα τις πληροφορίες που χρειάζεται όποιος δέλει να επισκεφθεί την Αθήνα και τη γύρω της περιοχή. Τόποι, θεοί, μημεία, αλλά και ιστορία και αρχαιολογία, όλα δοσμένα απλά, με οικονομία λόγου. Θερέτε τις απαραίτητες πληροφορίες και θα χαρέτε τη σωστή γλώσσα και την προσεγμένη διατύπωση. Είναι ένας οδηγός που πρέπει να υπάρχει σε κάθε βιβλιοπωλητή και (γιατί όχι;) στο κάθε αυτοκίνητο...

Ελληνική Αρχιτεκτονική

Αντώνης Μαστραπάς
Εκδ. Καρδαμίτσα, Αθήνα 1994

«Από τους πρώιμους ιστορικούς χρόνους μέχρι τη ρωμαιοκρατία», το συντομό αυτό εγχειρίδιο της ελληνικής αρχιτεκτονικής απαντά στα βασικά ερωτήματα δώνων γυνών που να αποκτήσουν τις βασικές γνώσεις για την κατανόηση της αρχαίας ελληνικής αρχιτεκτονικής.

Το θαύμα που δημιούργησε η Μακεδονία

Nicolas G. L. Hammond
Εκδ. Παπαδόπουλα, Αθήνα 1995

Τα τελευταία χρόνια ο καθηγητής Ηαμπτονδ, έχοντας υπόψη και τα ευρήματα των πρόσφατων ανασκαφών, αποδείχθηκε πρόσδοκης ότι γράμμει και ενα επίποτο βιβλίο για το ευρύτερο κοινό με πληροφορίες για την εκτιλητική σταδιοδρομία του αρχαίου Μακεδονικού κράτους, από την αρχική συγκρότησή του ως τη στρατηγική που ενώθηκε με τα άλλα ελληνικά κράτη και γηγένθε για τη μεγάλη εξόρμηση του Ελληνισμού στην Ανατολή. Αυτή η λαμπρή μονογραφία κλείνει με ένα τελευταίο κεφάλαιο. Την αντίσταση του Ελληνισμού στην ρωμαϊκή κατάκτηση.

Το βιβλίο έχει μεταφραστεί από τον Φ.Κ. Βάρο, που πλούσισε το έργο με πρόσθιτη τεκμηρίωση από τις ίδιες τις αρχαίες πηγές (Ηρόδοτος, Θουκυδίδης, Πολύμιος κ.ά.). Πλούσια εικονογράφηση συνοδεύει το εξαρίτερο κείμενο.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ

Ιστορία της Μακεδονίας
N.G.L. Hammond & G.T.
Griffith, F. W. Walbank
Εκδ. Μαλλιάρη - Παιδεία

Γραμμένη από τον καθηγητή Hammond και τους συνεργάτες του Griffith και Walbank, η τρίτη μέρη ιστορία της Μακεδονίας κυλιοφορεί μεταφρασμένη και στα Ελληνικά. (Γεν. Επιμέλεια Θαν. Γεωργιάδης, Μετάφρ. Μ. Χαλκιοπούλου, Γ. Φωτιάδης, Μ. Καλεωριάδης). Το έργο, που συγκεντρώνει πολυδιάστατη διεπιστημονική πληροφόρηση τεκμηριώνων-τας την ελληνικότητα της Μακεδονίας, είναι από τις πιο ενδιαφέροντα μελέτες, και καλό θα ήταν ο καθένας μας να τη διάβαζε προκειμένου να εκτιμήσει τη μεθοδολογία (ευρυτήτως) της πληροφόρησης και συντομομόρφως την επιστημονική εκμετάλλευση της.

Revue Archéologique
Περιοδική έκδοση
Εκδ. P.U.F., Paris 1994

Κυκλοφόρησε το 1ο τεύχος του 1994 το γαλλικό επιπτυχιούνο Αρχαιολογικό Περιοδικό, με επίπτη σημαντικά αρέθα: «Ένας αρχαϊκός κυπριακός αριτρό στο Μαρόκο». Chr. Boube-Picard. «Δύο παραγγυωμένα αρχαία λιοντάρια στο Μουσείο του Λούβρου», M. Hamaïus. «Πλάτων, εικόνες και ελληνική τέχνη του 4ου αι. π.Χ.», W. A. R. Childs. «Το σχεδιό του λατινικού θεάτρου και το νόμημα του στο σύστημα κανόνων του „Περὶ Αρχετονίκης“», P. Gros. «Ένα αγείο με επιμελένα μετάλλια, από το Vichy», J. Corcoran. «Οι επτά πόλεις που υπόσχεται ο Αγαμέμνων στον Αγέλλα», B. Serpent. «Ένας παράδεινος „πρόδεονς“ στην Κέρκυρα», K. Mataranga. Πολύσια βιβλιοπαρουσία, και το Bulletin de la Société Française d'Archéologie classique.

Tετράμηνα
Περιοδική έκδοση 1994-95
Εκδ. Δρόσος Κραββατόνιανος,
Αμφίσσα

Το τεύχος 54-55 των Tετράμηνων μας δίνει την ευκαίρια να προβληματιστούμε ως προς τη σωστή χρήση της ελληνικής γλώσσας. Στη συνέχεια, περιλαμβάνει ιστορικά αρέθα για τον 19ο αιώνα καθώς και πολλά λογοτεχνικά κείμενα, δίνοντας τη δυνατότητα σε πολλές νέες φωνές να ακουστούν.

Lésions osteo-archéologiques, recueil et identification
Pierre Thillaud & Pierre Charon
Εκδ. Kronos, Paris 1994

Πρόκειται για το πρώτο εγχειρίδιο, κυρίως για αρχαιολόγους, γραμμένο στα Γαλλικά. Η σχετική βιβλιογραφία είναι σχεδόν αποκλειστικά στην αγγλική γλώσσα, που πραγματεύεται τον τρόπο χειρισμού και την αναγνώριση σατύρων σε μια ανασκαφή, καθώς και τους τύπους αλλοίωσης των οστών μεθόδους των ίδιων των αρχαίων.

H Εξέλιξη του απτικού μελανόμορφου ρυθμού
John D. Beazley
Εκδ. της Αθηναίας Αρχαιολ. Εταιρείας, Αθήνα 1995

Το κλασικό και αξεπέραστο βιβλίο του J.D.B., *The Development of Attic Black-Figure*, μεταφράστηκε στα ελληνικά (αρ. 134). Το σύγραμμα είναι χρόνιο όχι μόνο για τους φοιτητές αλλά και για τους Έλληνες αρχαιολόγους και αρχαιοφίλους, στους οποίους δίνεται η ευκαίρια και από την καλή ελληνική μετάφραση της αρχαιολογίας Ηλέκτρα Νορδρέαδη που εκτιμήσουν το επιστημονικό πενεύμα, που συνδυάεται με τη γλωφότητα του λόγου. Η μετάφραση αποδίδει ωμάδια το ύψος και τον χαρακτήρα του βασικού αυτού έργου.

K.E.

Αναγνώριση βιομηχανικής κληρονομιάς στη Νέα Ιωνία και προτάσεις διασποράς και αξιοποίησης

O. Βογιαζόγλου, M. Καλιοτζίδη, E. Καραθανάση, E. Μαΐστρου
Εκδ. ΕΜΠ, Τμ. Αρχιτεκτόνων, Αθήνα 1993-94

Η πολύτιμη προσφυγική γειτονιά της Ν. Ιωνίας με τα εργοστάσια της, που μετά τη Μικρασιατική καταστροφή ενισχύεται τη βιομηχανική ανάπτυξή του τόπου μας, αποτελεί αντικείμενο της προσαναφεύσεως μελέτης. Τα κτήρια των εργοστάσιων και των βιοτεχνών συνθέτουν μια μοναδική καλοδιάρητη εικόνα-καταλόγου της βιομηχανίας μας κλίμαρου, λίγα μόλις χιλιόμετρα από το κέντρο της Αθήνας. Η συστηματική καταγραφή και αποτύπωση των κτηρίων, μαζί με την ιστορική

τυπολογική έρευνα, συγκροτούν ένα πολύτιμο αρχείο για αρχιτεκτονικές κατασκευές, που πρέπει να διατηρηθούν και να αξιοποιηθούν, από βέλους να κρατήσουμε ζωντανή και την πιο πρόσφατη ίστορια μας.

K.E.

Λάρισα, η ακρόπολη του Άργους

N. Βασιλάτος
Εκδ. «Λαζαρεάκια εκδόσεις»

Στο πλαίσιο εκδόσεων αυτογνωσίας και πατριδιογνωσίας, που ευφανίζονται τελευταία, θα πρέπει να ενταχθεί το βιβλίο για τη Λάρισα (μιαν από τις δύο ακρόπολες του Άργους), που κυκλοφόρησε στο τέλος του 1994.

Αποτελείται από εικοσι τρεις σελίδες προκαταρκτικών και κείμενων με ιστορική αναδρομή και τρίαντα πέντε φωτογραφίες με τα αντιτάχαια σχόλια. Το κείμενο απρότελται στη μέρια σημεία ειδικών κεμένων και αρχαιολογικών πορίσμάτων. Κύρια πηγή είναι η εργασία του μακαρίτη Κέρβι Αντριών, για τα κάστρα του Μοριά, και το ιστοριοδικό έργο του Αργίτη Ιω. Ζεγκίνη Το Αργός διά μέσου των αιώνων. Οι φωτογραφίες, όλες έγχρωμες, παρουσιάζουν δύο παλαιά χαρακτικά του Άργους, γενικές απόψεις της σημερινής κατάστασης του φρουρίου, και πολλές, πολύ ενδιαφέρουσες, λεπτοποιημένες διανυκτικές λήψεις στοιχειώδης αναντικούς όχημας, που θα μπορούσαν να δείχνουν οι λεπτομερείς αυτών, χρηστός για παρόμοιο έργο εκλαικευμάτων.

Τα πράγματα παρουσιάζονται με αρκετή λαγωφόρτητη, αλλά σε τυχόν μελλοντική εκδόση καλό είναι να διορθωθούν ορισμένες ανακρίβειες. Για παραδειγματική, η αρχαία Μιδέα δεν ταυτίζεται με το πρώτην χωριό Μέριπακα (και όχι Μέριπακα – σήμερα Αγ. Τριάδα), αλλά βρίσκεται στο όριο βορειότερη, σε ικανή χιλιομετρική απόσταση, ενώ η Τίρυνθα δεν παρήκμασε αλλά καταστράφηκε από τους ανταγωνιστές Αργείων, συμμόρφως με τις αρχαίες πηγές (οελ. 37). Επίσης, το «κορασάδι» είναι γνωστό ότι λέγεται «κορασάδι» (οελ. 37, 41), ενώ κατά τη σήμανση του Αργούς (Ιαν. 1833) τις μεγαλές απώλειες υπέστησαν οι αμάχοι και όχι άντρες των απάτων στρατευμάτων (οελ. 33). Καλό θα ήταν, τέλος, κάποιες γενικές απόψεις του φρουρίου να είναι προσδιορισθεί από ποια κατεύθυνση πάρθηκαν. Και κατά λίγο: ο γράφων δεν κατέλαβε πώς χρησιμοποιήθηκε μία αρχική μελέτη του για την παραδοσιακή αρχιτεκτονική στο Αργός (A.A.A., 1980), που δεν έχει σχέση

με τη Λάρισα αλλά περιλαμβάνεται στους τίτλους της βιβλιογραφίας.

Β.Κ.Δ.

1. Genre- und allegorische Malerei von Nikolaus

Gysis (München 1991)

2. Der Münchener Nachlass von Nikolaus

Gysis (Κατάλ., Εικ. αστρόμαρες) (München 1993)

Konstantinos Didaskalou

Ένας σχολιαζόμενος κατάλογος των έργων με εθνογραφικό χαρακτήρα και αλληγορικά θέματα, καθώς και ένας δεύτερος κατάλογος των έργων του Nik. Guly (ειδιογραφίες και σχέδια), είναι η μελέτη του W. Kendrick Pritchett, τα οποία διδύνουν συνέχεια σε μια συζήτηση που πρέπει να απασχολήσει τους αρχαιολόγους:

κ. Ν. Καπώνη, ο κ. Δ. Στεργίου αντιπαραθέτει, σ' επίρρωση της άποψης του στη Μητρόπολης βρισκεται στην Παλαιομάνινα (με τις σχετικές δώματα επιφυλάξεις, αφού ούτε η μία ούτε η άλλη άποψη έχει επιβεβαιωθεί επιστημονικά), συγκεκριμένα επιχειρήματα, κυρίως από τη μελέτη του W. Kendrick Pritchett, τα οποία διδύνουν συνέχεια σε μια συζήτηση που πρέπει να απασχολήσει τους αρχαιολόγους.

Η αρχαία Μητρόπολις της Ακαρνανίας

Στο τεύχος 53 της Αρχαιολογίας, Δεκέμβριος 1994, δημοσιεύθηκε άρθρο του κ. Δημητρίου Στεργίου, αρχικαντάκτη του Οικονομικού Ταχυδρόμου, αναφέρομενο στην, κατά τη γνωμή του, λάθος ονομασία της αρχαίας πόλεως που βρίσκεται στο χωριό Παλαιομάνινα Επηρέου, στη Δ. οδό του κάτω ρου του Αχελώου παταμών. Αρχικά ο κ. Στεργίου αναφέρει ένα χωριό του Πολύμυλου¹, στο οποίο περιγράφει τη στρατηγική επιχείρηση του Μακεδόνα Βασιλείου Φιλίππου του Ε' στην περιοχή της Μητρόπολεως, το έτος 219 π.Χ., και τη διάβαση του Αχελώου από το ίδιο στο ύψος της αρχαίας Κωνώπης, το σημερινό Αγγελοκάστρο, που βρίσκεται στην Α. όχθη του Αχελώου². Επικαλύπμενος καπούνος ανώνυμου σχολαρίου του κενεύου, απορρίπτει την ταυτισή του χωριού Μητρόπολης με το χωριό Αετούς. Ο ουλογισμός του είναι ορθός, γιατί ο Αετός βρίσκεται 25 χλμ. βάθους του Αχελώου και γιατί ως οικισμός χρονολογείται στον Μεσαίωνα, δύταν τειστήσατο από τους Δεσποτές της Νεπέρου το 13ο αι.³

Από την άλλη πλευρά όμως διαπρέπεται το λόγο να ταυτίζεται η Μητρόπολης με την ακρόπολη της Παλαιομάνινας. Ο κ. Στεργίου φαίνεται ότι συγχέει τα Ιστορικά στοιχεία του Πολύμυλου με τα γεωγραφικά και αρχαιολογικά δεδομένα της περιοχής. Όσον αφορά τα πρώτα, είναι γνωστό στο Αχελώον στην αρχαιότητα ήταν ορμητικός, πολύνεργος και πλωτός ώς την αρχαία Στράτο, σύμπος μας πληροφορεί ο Στράβων⁴. Ο μόνος πόρος – πέραμα – του ποταμού στην περιοχή βρισκόταν ώριμος του χωριού Ρίγανη, 4 χλμ. ΒΔ της Παλαιομάνινας, πάνω στον αρχαίο δρόμο Λιμναΐα, Ιθωρία, Καλινίδων, Ρίο⁵.

Θιβάρης της Ρίγανης υπάρχει επίσης οχύρωση ακρόπολη για τον έλεγχο των περιφερώσατος κατά την αρχαιότητα, που από την έρευνα ταυτίζεται με την αρχαία Μητρόπολη. Φολούκες μαρτυρίες για τη Μητρόπολη έχουμε στον Θουκυδίδη, δι-

ταν σ' αυτήν στρατοπέδευσαν οι Αιγαίορκωτες και οι Πελοποννήσιοι το 426 π.Χ., και στον Πολύμη, δημια αναφέρθηκε.

Γνωρίζουμε επίσης ότι καταλήφθηκε από τους Αιταλούς το 260 π.Χ.⁶. Επίσης είναι γνωστή από επιγραφή του 335-332 π.Χ., όπου αναφέρεται η διατηρία των Θυρείων για τον διακανονισμό των ορών Οινιαδῶν-Μητροπόλεως⁷. Τελικά γνωρίζουμε ότι αποδοθήκε στους Ακαρνάνες μετά τη συμφωνία της Ναυπάκτου το 217⁸.

Στα νεότερα χρόνα αναφορές στον χώρο έχουμε στα έργα των περιηγητών W. Leake⁹, και L. Heuzey¹⁰.

Οσον αφορά την ακρόπολη της Παλαιομάνινας, αυτή ταυτίζεται με την αρχαία Σαυρία (οχι Σταυρία). Μνεία της Σαυρίας έχουμε στον Δόδοντο, που αναφέρεται ότι εκεί μετοίκησαν το 214 οι εκδιωγμένοι από τους Αιταλούς Ακαρνάνες των Οινιαδῶν, στατι κατά προτροπή του Κασσάνδρου οι Ακαρνάνες συγκεντρώθηκαν στην Στράτο, το Αγρίνιο και την Σαυρία¹¹.

Ανασκαφές που έγιναν στην ακρόπολη έφεραν στο φως κεραμικά ευρήματα, που εκτίθενται στο Αρχαιολογικό Μουσείο Αγρινίου¹². Χρονολογικά οι οχυρώσεις των δύο αυτών πόλεων, της Σαυρίας και της Μητρόπολεως, μπορούν να αναχθούν στο α' ήμισυ του 4ου αι., συμφωνώς με την πληροφορία του Ξενοφώντα για τις πολιορκίες οχυρωμένων πόλεων της Α. Ακαρνανίας το 389 π.Χ.¹³.

Αρχετεκτονικά εντασσόνται στην οχυρωματική παράδοση του ευρύτερου ακαρνανικού χώρου, που είναι μοναδική στον ελληνικό χώρο.

Το γενικό πρόβλημα της μελέτης και αναδείξεως των ακαρνανικών οχυρωμάτων είναι υπαρκτό, δημιας επισημαίνει και ο κ. Στεργίου, στο άρθρο του.

Νίκος Καπώνης

Πτ. Θεαλογίας

Ιστ. - Αρχ. Επαρειά Διτ. Στ.

Ελλάδος

Αγρινίο

1. Πολύμυλος, Δ 64 κ.ε.

2. Woodhouse, *Aetolia, its geography, topography, and antiquities*, Oxford 1897, σ. 209. Κ. Στεργόπολης, *Αρχαία Αιταλία*, Αθήνα 1939, σ. 102. Α. Παλιόρρης, *Βιβλιογραφία Αιτωλοακαρνανίας*, Αθήνα 1939, σ. 102.

3. Γ. Παπατρέχος, «Βεβαίωνά κάστρα του Επηρέου και η στρατηγική τους σημασία», *Πρακτικά Α' Αρχαιολογικού Ιατρογιού Συνεδρίου Αιτωλοακαρνανίας*, Αγρίνιο 21-26 Οκτωβρίου 1989, έκδοση

3. Γ. Παπατρέχος, σ. 336-338.

4. Λ. Heuzey, σ. 107, σ. 324. Πρβλ. τον χάρτη στα *Πρακτικά*, σ. 104-105.

5. Claffnenbach, *Inscriptions Acarniae*, IG, IX, Γ, σ. 46. Oberhummer, *Acarnien, Ambrakia, Amphiliocchen, Lefkas im Altertum*,

ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ

Στο τεύχος 53 (Δεκέμβριος 1994) της Αρχαιολογίας δημοσιεύθηκε άρθρο του αρχικαντάκτη του Οικονομικού Ταχυδρόμου του Δημητρίου Στεργίου, το οποίο με ιστορικά και γεωγραφικά επιχειρήματα ποτοποιεύεται την αρχαία Μητρόπολη του Πολύμυλου¹, στο οποίο περιγράφει τη στρατηγική επιχείρηση του Μακεδόνα Βασιλείου Φιλίππου του Ε' στην περιοχή της Μητρόπολεως, το έτος 219 π.Χ., και τη διάβαση του Αχελώου από το ίδιο στο ύψος της αρχαίας Κωνώπης, το σημερινό Αγγελοκάστρο, που βρίσκεται στην Α. όχθη του Αχελώου². Επικαλύπμενος καπούνος ανώνυμου σχολαρίου του κενεύου, απορρίπτει την ταυτισή του χωριού Μητρόπολης με το χωριό Αετούς. Ο ουλογισμός του είναι ορθός, γιατί ο Αετός βρίσκεται 25 χλμ. βάθους του Αχελώου και γιατί ως οικισμός χρονολογείται στον Μεσαίωνα, δύταν τειστήσατο από τους Δεσποτές της Νεπέρου το 13ο αι.³

με τη Λάρισα αλλά περιλαμβάνεται στους τίτλους της βιβλιογραφίας.

Β.Κ.Δ.

1. Genre- und allegorische Malerei von Nikolaus

Gysis (München 1991)

2. Der Münchener Nachlass von Nikolaus

Gysis (Κατάλ., Εικ. αστρόμαρες) (München 1993)

Konstantinos Didaskalou

Ένας σχολιαζόμενος κατάλογος των έργων με εθνογραφικό χαρακτήρα και αλληγορικά θέματα, καθώς και ένας δεύτερος κατάλογος των έργων του Nik. Guly (ειδιογραφίες και σχέδια), είναι η μελέτη του W. Kendrick Pritchett, τα οποία διδύνουν συνέχεια σε μια συζήτηση που πρέπει να απασχολήσει τους αρχαιολόγους:

κ. Ν. Καπώνη, ο κ. Δ. Στεργίου αντιπαραθέτει, σ' επίρρωση της άποψης του στη Μητρόπολης βρισκεται στην Παλαιομάνινα (με τις σχετικές δώματα επιφυλάξεις, αφού ούτε η μία ούτε η άλλη άποψη έχει επιβεβαιωθεί επιστημονικά), συγκεκριμένα επιχειρήματα, κυρίως από τη μελέτη του W. Kendrick Pritchett, τα οποία διδύνουν συνέχεια σε μια συζήτηση που πρέπει να απασχολήσει τους αρχαιολόγους.

Η αρχαία Μητρόπολις της Ακαρνανίας

Στο τεύχος 53 της Αρχαιολογίας, Δεκέμβριος 1994, δημοσιεύθηκε άρθρο του κ. Δημητρίου Στεργίου, αρχικαντάκτη του Οικονομικού Ταχυδρόμου, αναφέρομενο στην, κατά τη γνώμη του, λάθος ονομασία της αρχαίας πόλεως που βρίσκεται στο χωριό Παλαιομάνινα Ξηρομέρου, στη Δ. οδό του κάτω ρου του Αχελώου παταμών. Αρχικά ο κ. Στεργίου αναφέρει ένα χωριό του Πολύμυλου¹, στο οποίο περιγράφει τη στρατηγική επιχείρηση του Μακεδόνα Βασιλείου Φιλίππου του Ε' στην περιοχή της Μητρόπολεως, το έτος 219 π.Χ., και τη διάβαση του Αχελώου από τον ίδιο στο ύψος της αρχαίας Κωνώπης, το σημερινό Αγγελοκάστρο, που βρίσκεται στην Α. όχθη του Αχελώου². Επικαλύπμενος καποίου ανώνυμου σχολαρχίου του κενεύου, απορρίπτει την ταυτισή του χωριού Μητρόπολης με το χωριό Αετούς. Ο ουλογισμός του είναι ορθός, γιατί ο Αετός βρίσκεται 25 χλμ. βάθους του Αχελώου και γιατί ως οικισμός χρονολογείται στον Μεσαίωνα, δύταν τειστήσατο από τους Δεσποτές της Νεπέρου το 13ο αι.³

Από την άλλη πλευρά όμως διαπρέπεται το λόγο να ταυτίζεται τη Μητρόπολης με την ακρόπολη της Παλαιομάνινας. Ο κ. Στεργίου φαίνεται ότι συγχέει τα Ιστορικά στοιχεία του Πολύμυλου με τα γεωγραφικά και αρχαιολογικά δεδομένα της περιοχής. Όσον αφορά τα πρώτα, είναι γνωστό στο Αχελώον στην αρχαιότητα ήταν ορμητικός, πολύνεργος και πλωτός ώς την αρχαία Στράτο, σύμπει μας πληροφορεί ο Στράβων⁴. Ο μόνος πόρος – πέραμα – του ποταμού στην περιοχή βρισκόταν ώριμος του χωριού Ρίγανη, 4 χλμ. ΒΔ της Παλαιομάνινας, πάνω στον αρχαίο δρόμο Λιμναΐα, Ιθωρία, Καλινίδων, Ρίο⁵.

Θιβάρης της Ρίγανης υπάρχει επίσης οχύρωση απόρτου για τον έλεγχο των περιφερώσατος κατά την αρχαιότητα, που από την έρευνα ταυτίζεται με την αρχαία Μητρόπολη. Φολούκες μαρτυρίες για τη Μητρόπολη έχουμε στον Θουκυδίδη, δι-

ταν σ' αυτήν στρατοπέδευσαν οι Αιγαίορκωτες και οι Πελοποννήσιοι το 426 π.Χ., και στον Πολύμη, δημιώς αναφέρθηκε.

Γνωρίζουμε επίσης ότι καταλήφθηκε από τους Αιταλούς το 260 π.Χ.⁶. Επίσης είναι γνωστή από επιγραφή του 335-332 π.Χ., όπου αναφέρεται η διατηρία των Θυρείων για τον διακανονισμό των ορών Οινιαδῶν-Μητροπόλεως⁷. Τελικά γνωρίζουμε ότι αποδοθήκε στους Ακαρνάνες μετά τη συμφωνία της Ναυπάκτου το 217⁸.

Στα νεότερα χρόνα αναφορές στον χώρο έχουμε στα έργα των περιηγητών W. Leake⁹, και L. Heuzey¹⁰.

Οσον αφορά την ακρόπολη της Παλαιομάνινας, αυτή ταυτίζεται με την αρχαία Σαυρία (οχι Σταυρία). Μνεία της Σαυρίας έχουμε στον Δόδοντο, που αναφέρεται ότι εκεί μετοίκησαν το 214 οι εκδιωγμένοι από τους Αιταλούς Ακαρνάνες των Οινιαδῶν, στατι κατά προτροπή του Κασσάνδρου οι Ακαρνάνες συγκεντρώθηκαν στην Στράτο, το Αγρίνιο και την Σαυρία¹¹.

Ανασκαφές που έγιναν στην ακρόπολη έφεραν στο φως κεραμικά ευρήματα, που εκτίθενται στο Αρχαιολογικό Μουσείο Αγρινίου¹². Χρονολογικά οι οχυρώσεις των δύο αυτών πόλεων, της Σαυρίας και της Μητρόπολεως, μπορούν να αναχθούν στο α' ήμισυ του 4ου αι., συμφωνώς με την πληροφορία του Ξενοφώντα για τις πολιορκίες οχυρωμένων πόλεων της Α. Ακαρνανίας το 389 π.Χ.¹³.

Αρχετεκτονικά εντασσόνται στην οχυρωματική παράδοση του ευρύτερου ακαρνανικού χώρου, που είναι μοναδική στον ελληνικό χώρο.

Το γενικό πρόβλημα της μελέτης και αναδείξεως των ακαρνανικών οχυρωμάτων είναι υπαρκτό, δημιώς επισημαίνει και ο κ. Στεργίου, στο άρθρο του.

Νίκος Καπώνης

Πτ. Θεαλογίας

Ιστ. - Αρχ. Επαρειά Διτ. Στ.

Ελλάδος

Αγρινίο

1. Πολύμυλος, Δ 64 κ.ε.

2. Woodhouse, *Aetolia, its geography, topography, and antiquities*, Oxford 1897, σ. 209. Κ. Στεργόπολης, *Αρχαία Αιταλία*, Αθήνα 1939, σ. 102. Α. Παλιόρρης, *Βιβλιογραφία Αιτωλοακαρνανίας*, Αθήνα 1939, σ. 102.

3. Γ. Παπατρέχος, «Βεβαίωνά κάστρα του Επιρρεύματος και τη στρατηγική τους σημασία», *Πρακτικά Α' Αρχαιολογικού Ιατρογιού Συνεδρίου Αιτωλοακαρνανίας*, Αγρίνιο 21-26 Οκτωβρίου 1991, σ. 336-338.

4. Λ. Heuzey, σ. δ.π., σ. 324. Πρβλ. τον χάρτη στα *Πρακτικά*, σ. 104-105.

5. Claffnenbach, *Inscriptions Acarniae*, IG, IX, Γ, σ. 46. Oberhummer, *Acarnien, Ambrakia, Amphiliocchen, Lefkas im Altertum*,

ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ

Στο τεύχος 53 (Δεκέμβριος 1994) της Αρχαιολογίας δημοσιεύθηκε άρθρο του αρχικαντάκτη του Οικονομικού Ταχυδρόμου του Δημητρίου Στεργίου, το οποίο με ιστορικά και γεωγραφικά επιχειρήματα ποτοποιεύεται την αρχαία Μητρόπολη του Πολύμυλου. Με επιστολή που δημοσιεύεται στη συνέχεια, ο πτυχιούχος Θεολογίας και μέλος της Ιατρικής Αρχαιολογικής Εταιρείας Δυτικής Νίκαλος Χ. Καπώνης υποστηρίζει, αντιθέτως, στη Μητρόπολη ταυτίζεται με τη Ρίγανη και η Σαυρία με την Παλαιομάνινα. Απαντώντας στην άποψη αυτή την

- München 1887, σ. 237.
 Γ. Ρωμαίος, Αρχαιολογικό Δελτίο (1918), σ. 120.
 Θ. Μποκώρος, Αιτωλία - Ακαρνανία, Αθήνα 1968-69, τ. Α', σ. 32.
 Γ. Φερερνίνος, Ιστορία της Ακαρνανίας, Αθήνα 1986, τ. Α'.
 Γ. Κατωπόδης, Αρχαιότητα Ακαρνανίας, Αγρίνιο 1987, σ. 41.
 Ζ. Θουαρδόπουλος, Οι αρχαίες πόλεις της Ελλάδας, σ. 107. Πρβλ. Κατωπόδης, ό. π., σ. 130.
 Β. Πλωανίας, Χ 16, 6. Κατωπόδης, ό. π., σ. 183.
 9. IG, IX, F, 38. Πρβλ. Κατωπόδης, ό. π., σ. 185.
 10. Πολυβίος, Η 99.100. Διδύμος, XXVI, 9. Λιβύη, XXIII, 7. Δ. Πρβλ. Κατωπόδης, ό. π., σ. 208.
 11. W. Leake, *Travels in Northern Greece*, London 1935, t. III, σ. 253.
 12. L. Heuzey, *Le mont Olympe et l'Acarnanie*, Paris 1860, t. III, σ. 424 κ.ε.
 13. Διδύμος, ΙΧ, 67.
 14. Joannis Vroom, "Fact and Fiction in Aetolian Civilization", στον S. Vroom, *B. Diccon, Aetolia and the Aeolians*, Utrecht 1987, σ. 29.
 15. Ξενοφόρτας, Ελληνικά, Δ, 6, 12. Πρβλ. Πρακτικό, σ. 209.

Η απάντηση του Δημήτρη Στεργίου

Χαίρομαι γιατί το άρθρο μου αυτό προκάλεσε την παρέμβαση του κ. Καπονή. Κι αυτό για δύο κυρίως λόγους: Πρώτον, επιβεβαιώνεται ότι είναι λάθος να ταυτίζεται η αρχαία Μιτρόπολη με το μακρύ χωριό Αετός Ακαρνανίας και, δεύτερον, ούνεται ο επιστημονικός προβληματισμός για την ακριβή θέση της αρχαίας αυτής πόλης, αφού, οπως θα καταδεχθεί στη συνέχεια, κάθε άλλο παρό ασφαλέστερα είναι η άποψη του κ. Καπονή και της Ιστορικής-Αρχαιολογικής Εταιρείας Δυτικής Στέρεως Ελλάδος(;) ότι η Μιτρόπολη ταυτίζεται με τη σημερινή θέση του χωριού της Πλαισιομάνιας.

Κατ' αρχάς, θέλω να διαβεβαιώσω τον κ. Καπονή ότι μου είναι γνωστές όλες οι πηγές ή η βιβλιογραφία που παραβέται και που ταυτίζει τη Μιτρόπολη με τη Ρίγανη ή που πινακίσθαιε ότι η Μιτρόπολη βρισκόταν στο Πλαισιονάτο της Ρίγανης. Και εκπλήσσομαι ότι ο κ. Καπονής περιορίζεται στην παράθετη μόνη αυτής τη βιβλιογραφία και την αποστολή για δημοσίευση ή για ενίσχυση της άποψης αυτής μόνο τοπογραφικού χαρτή, που παρουσιάζει τη Μιτρόπολη να βρίσκεται στη Ρίγανη και τη Σαυρία στην Πλαισιομάνια. Φρονώ ότι η θέση του σε μιαν ειδική και αρκούντως αρμόδια υπηρεσία θα επεξαλλε λα να γνωρίζει και την αντίθετη βιβλιογραφία και να γνωρίσει και στους αναγνώστες της «Αρχαιολογίας». Επίσης, επιθύμημα διαβεβαιώσω τον κ. Καπονή ότι από μικρό παρόλο έχω περιπτέρως όλη την περιοχή, από την Πλαισιομάνια και τη Ρίγανη έως το Αγγελόκαστρο, και μάλιστα περνώντας τον Αχελώο με τα ποδιά από τον

«Πόρο» της Ρίγανης. Υπάρχει, λοιπόν, και άλλη βιβλιογραφία κύριες Καπωνή, και μάλιστα πρόσφατη! Είναι η μελέτη *Studies in Ancient Greek Topography*, του W. Kendrick Pritchett (Part VII, 1991, chapter 1, "Philip's Campaign in Northwest Greece in 219 B.C.", σ. 3-39). Από τη μελέτη αυτή παραπέβαιναι και το σχετικό ποτογραφικό, από το οποίο προκύπτει ότι, χωρὶς κανέα αμφισφορία, η Μιτρόπολη βρίσκεται στην Πλαισιομάνια και η Σαυρία, με ερωτικότητα στη Ρίγανη. Δηλαδή έχουμε μια ακριβώς αντίθετη αποψη απέκτηση του κ. Καπονή. Στην περίσταση της άποψης αυτής, η οποία ειναιχθεί η επιβεβαίωση τη δική μου, παραθέτω μερικά αποστάσματα από την παραπάνω μελέτη, που αποτελούν και ισχυρά επιχειρήματα για την ταυτιστικότητα της Μιτρόπολης με την Πλαισιομάνια:

1. «...Ο σημαντικότερος λόγος για τον οποίο η Πλαισιομάνια αναγνωρίζεται ως Μιτρόπολης είναι ότι τα άκρα, που κατείχαν οι Αιτωλοί, εξαρχίζουν στην Πόλη (Πολύβιος 4.64.4), διαχωρίσμοι που είναι ευάγγελης στον υπολογισμό του Πολύβιου για την Αλφείρα, όπως αναλυτικά διατυπώθηκαν στο έργο "Topography" 6.42-45. Η Πλαισιομάνια έχει και άκρα με τείχη, αλλά και Πόλη, ενώ η Ρίγανη έχει μόνο και κατασκήνωση. Αυτή η παραπήρημη και αναγνωρίστηκε είναι από τον Kirsten...» (σελίδα 11, οι υπογραμμίσεις είναι δικές μου).

Τιποτε, συνεπώς, δεν είναι επιστημονικώς ασφαλές για την ακριβή τοποθεσία της Μιτρόπολης και της Σαυρίας, μολονότι ο Pritchett είναι σίγουρος ότι η Μιτρόπολης ταυτίζεται με την Πλαισιομάνια. Και απορούμε για τη σημαντικά του κ. Καπονή, ο οποίος μάλιστα επισυνάπτει και σχετική φωτογραφία της Μεγάλης Νίγλης («Αιλόποτα») της Πλαισιομάνιας, την οποία ταυτίζει με τη Σαυρία! Άλλα, όπως προκύπτει κι από άλλη φωτογραφία που δημοσιεύθηκε στην Εγκυλοπαίδεια «Ελευθερουδάκη» (σελίδα 66), η Πόλη της Πλαισιομάνιας ταυτίζεται με την Νιανιά (αρχαιότερες Νιανιδες); ενώ στο ίδιο λήμα για την Ακαρνανία (σελίδα 65) αναφέρεται ότι ο Ληγκαρχαρτίριζει τη τείχη της Μιτρόπολεως, και ιδιαιτέρευτα την αλιάπορτα, όπι είναι από τη εκπληκτικότερα ερείπια της αρχαίας Ελλάδος. Άλλα, τέτοια εκπληκτική αλιάπορτα έχουν τα τείχη της Πλαισιομάνιας και όχι τη Ρίγανη! Υπάρχει ακόμη και η εκδοχή να ήταν η Σαυρία στη Σκουρτή!

Η συγκρήτηση και η κατά τη γνώμη μου, πλάνη είναι προφανής. Και η πλάνη αυτή θα εξαλούσει να κυριαρχεί δύο δεν θα αναληφθούν πρωτοβουλίες για τη διενέργεια αρχαιολογικών ανασκαφών στην Πλαισιομάνια ή τη Ρίγανη. Μέχρι να γίνει αυτό, είναι επιστημονικώς και ιστορικώς απαραδέκτω να αναγρέψει και μάλιστα με μεγάλη συγχρόνη τη Ιστορική-Αρχαιολογική Εταιρεία Δυτικής Στέρεως Ελλάδος η λεζάντα στη φωτογραφία με την επιβλητική Νίγλη του τείχους της Πλαισιομάνιας ότι ανήκε στην αρχαία... Σαυρία!